

DZIENNIK USTAW POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 24 marca 1966 r.

Nr 12

TRESC:
Poz.:

ROZPORZĄDZENIE

74 — Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu z dnia 24 lutego 1966 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu olejarskiego 101

OŚWIADCZENIA RZĄDOWE:

75 — z dnia 8 marca 1966 r. w sprawie uczestnictwa Jamajki w Konwencji o szelfie kontynentalnym i Konwencji o morzu pełnym, sporządzonych w Genewie dnia 29 kwietnia 1958 r. 107
76 — z dnia 9 marca 1966 r. w sprawie przystąpienia Węgierskiej Republiki Ludowej do Konwencji dotyczącej procedury cywilnej, sporządzonej w Hadze dnia 1 marca 1954 r. 107
77 — z dnia 15 marca 1966 r. w sprawie przystąpienia Kenii do Statutu Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, podpisanego w Nowym Jorku dnia 26 października 1956 r. 108
78 — z dnia 15 marca 1966 r. w sprawie przyjęcia przez Singapur Konwencji o Międzypaństwowej Morskiej Organizacji Doradczej, podpisanej w Genewie dnia 6 marca 1948 r. 108
79 — z dnia 16 marca 1966 r. w sprawie przystąpienia Ugandy do Konwencji międzynarodowej dotyczącej opium, podpisanej w Genewie dnia 19 lutego 1925 r., oraz Konwencji o ograniczeniu fabrykacji i o uregulowaniu podziału środków odurzających, podpisanej w Genewie dnia 13 lipca 1931 r., zmienionych Protokołem, podpisanym w Lake Success dnia 11 grudnia 1946 r. 108

74

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU

z dnia 24 lutego 1966 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu olejarskiego.

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy rozporządzenia dotyczą bezpieczeństwa i higieny pracy osób zatrudnionych w następujących zakładach (działach) przemysłu olejarskiego:

- 1) w magazynach nasion, olejów, margaryny, śruty i innych produktów gotowych,
- 2) w oddziałach produkcyjnych podstawowych, jak tłocznia, ekstrakcja, rafineria, utwardzalnia, margarynownia, ceresownia, oraz w działach pomocniczych zakładów, jak elektrolizerownia, zbiorniki wodoru i tlenu, tlenownia, katalizatorownia, rozlewnia oleju.

§ 2. Sprawy badań lekarskich pracowników zakładów (działów) wymienionych w § 1 regulują odrębne przepisy.

§ 3. W pomieszczeniach produkcyjnych, w których wytwarzane są gotowe produkty spożywcze: w margarynowniach, ceresowniach, lecytynowniach, majonezowniach, rozlewniach oleju itp., ściany do wysokości 2 m ponad podłogę

powinny być pokryte materiałami nienasiąkliwymi, odpornymi na działanie wilgoci (np. płytkami ceramicznymi).

§ 4. W pomieszczeniach produkcyjnych powinna być utrzymywana temperatura zgodnie z obowiązującymi normami.

§ 5. 1. W celu utrzymania czystości powietrza w pomieszczeniach produkcyjnych w granicach obowiązujących norm powinny być dokonywane okresowe analizy powietrza dla ustalenia ilości zawartych w nim zanieczyszczeń.

2. Jeżeli analizy wykażą przekroczenie określonych w normach dopuszczalnych zanieczyszczeń, należy niezwłocznie przedsięwziąć środki mające na celu uzyskanie właściwej czystości powietrza.

§ 6. Lampy wżernikowe oświetlające wnętrza aparatów i zbiorników oraz lampy przenośne używane przy oględzinach, czyszczeniu i remontach urządzeń powinny być zasilane prądem o napięciu nie przekraczającym 24 V.

§ 7. 1. Przewody rurowe powinny być malowane i oznaczone w sposób wskazujący wyraźnie przeznaczenie danego przewodu oraz kierunek przepływającej w nim cieczy, pary lub gazu, według oznaczeń podanych w zamieszczonej niżej tabeli:

Tabela
kolorów oznaczeń przewodów rurowych.

Lp.	Nazwa cieczy lub gazu	Kolor podstawowy	Kolory dodatkowe (paski)
1	Gazy palne: a) wodór b) acetylen c) gaz ziemny	żółty	fioletowy biały pomarańczowy
2	Gazy niepalne: a) tlen b) azot c) amoniak	biały	błękitny zielony żółty
3	Powietrze: a) gorące b) próżnia niska c) z pyłem węglowym	błękitny	czerwony biały czarny
4	Para wodna: a) z osuszacza b) odlotowa c) przegrzana	czerwony	czerwony zielony biały
5	Kwasy: a) stężony b) rozcieńczony	pomarańczowy	czerwony pomarańczowy
6	Ługi: a) stężony b) rozcieńczony	fioletowy	czerwony fioletowy
7	Oleje: a) benzyna, gazolina b) benzen, benzol c) nafta d) ropa naftowa e) olej maszynowy f) olej węglowy	brunatny	czerwony biały pomarańczowy żółty brązowy czarny
8	Woda: a) do picia b) techniczna c) solanka d) gorąca	zielony	zielony błękitny pomarańczowy czerwony

2. Zawory umieszczone w miejscach rozgałęzień przewodów powinny być zaopatrzone w tabliczki metalowe z napisami wskazującymi przeznaczenie zaworu.

§ 8. Prace wewnątrz aparatów, urządzeń i zbiorników powinny być przeprowadzane przy zachowaniu następujących warunków:

- 1) wejście do wnętrza może nastąpić tylko na polecenie kierownika zakładu lub osoby przez niego upoważnionej,
- 2) prace wewnątrz powinny być nadzorowane przez kierownika zakładu lub przez osobę przez niego wyznaczoną,

3) jeżeli oczyszczane lub remontowane urządzenie posiada mieszadło, silnik napędzający mieszadło powinien być zatrzymany, bezpieczniki silnika powinny być wykręcone i zawieszane na urządzeniu rozruchowym z tablicą ostrzegawczą z napisem „Naprawa — nie włączać”.

- 4) przewody rurowe połączone ze zbiornikiem powinny być odłączone i zabezpieczone zaślepką,
- 5) przed wejściem do wnętrza aparat, urządzenie lub zbiornik powinien być uprzednio opróżniony i oczyszczony z materiałów żrących oraz wentylowany,

- 6) roboty wewnątrz aparatów, urządzeń i zbiorników mogą być wykonywane tylko pod stałym i bezpośrednim nadzorem osoby znajdującej się na zewnątrz tych urządzeń,
- 7) pracownik wchodzący do wnętrza zbiornika powinien mieć na sobie szelki bezpieczeństwa i linę, której swobodny koniec powinien znajdować się w rękach pracownika zabezpieczającego, znajdującego się na zewnątrz zbiornika,
- 8) pracownika znajdującego się wewnątrz należy, w razie potrzeby, dodatkowo zaopatrzyć w maskę z doprowadzeniem świeżego powietrza.

§ 9. Rusztowania oraz urządzenia pomocnicze (stojaki, podpory, kozły itp.) używane w czasie remontów oraz demontażu i montażu aparatury i maszyn powinny być zbudowane w sposób zapewniający pracownikom bezpieczeństwo. Dopuszczenie do użytkowania w zakładzie tych urządzeń wymaga zgody kierownika zakładu.

§ 10. W pobliżu stanowisk grożących poparzeniem cieczami żrącymi (kwasy, ługi) powinny znajdować się krany z bieżącą czystą wodą.

§ 11. 1. W pomieszczeniach ekstrakcji, utwardzalni i elektrolizerowni zabrania się używania narzędzi mogących wywołać iskrzenie.

2. Narzędzia, szczotki itp. powinny być wykonane z brązu, gumy, plastyku lub innego materiału nie dającego iskier.

§ 12. Czyściwo zaoliwione powinno być przechowywane w pojemnikach metalowych szczelnie zamkniętych i opróżnianych co najmniej raz na dobę.

§ 13. Prace z materiałami żrącymi lub szkodliwymi dla zdrowia powinny być wykonywane z zachowaniem następujących warunków:

- 1) zatrudnieni pracownicy powinni być wyposażeni w kwasoodporną lub ługoodporną odzież i sprzęt ochrony osobistej, jak okulary, rękawice, fartuch oraz obuwie gumowe,
- 2) cysterny i zbiorniki z kwasami mineralnymi (kwas siarkowy, kwas azotowy itp.), z ługami lub innymi cieczami żrącymi powinny być opróżniane w sposób zabezpieczający pracowników całkowicie przed oparzeniem,
- 3) pracownicy powinni być pouczeni o szkodliwości dla zdrowia substancji żrących oraz o sposobach postępowania w razie oparzenia.

§ 14. W pomieszczeniach wymienionych w § 11 ust. 1 zabrania się noszenia obuwia posiadającego na podszewkach metalowe okucia lub gwoździe.

§ 15. Pracownicy wykonujący pracę w miejscach, w których występuje zagrożenie poślizgnięcia się, powinni używać obuwia o dużym współczynniku tarcia materiału podeszwy przy zetknięciu z podłogą.

§ 16. W pomieszczeniach ekstrakcji, utwardzalni, elektrolizerowni i magazynie śruty zabrania się w czasie ruchu używania lamp przenośnych zasilanych z sieci elektrycznej.

Rozdział 2.

Składowanie nasion.

§ 17. 1. Otwory zasypowe ramp powinny być przykryte rusztem ochronnym o wymiarach otworów nie większych niż 50 × 50 mm i nie wystającym ponad poziom rampy.

2. Otwory zasypowe z rusztem ochronnym powinny być zabezpieczone pokrywą, zdejmowaną na czas sypania nasion.

§ 18. Nasiona przed podaniem na właściwe czyszczarki powinny być oczyszczone z metalowych części na urządzeniach magnetycznych.

§ 19. Elementy grzejne suszarek powinny być oczyszczane dostatecznie często, w celu uniknięcia samozapłonu pyłów.

§ 20. 1. W magazynach podłogowych nasiona składowane w workach powinny być układane w stosy w kształcie piramidy ściętej, ze zbieżnością boków 5 cm na 1 m wysokości.

2. Worki z nasionami układane w jednym stosie powinny mieć jednakowe kształty, wymiary i ciężar.

3. Odległość stosów od ścian powinna wynosić co najmniej 1 m, a odstęp pomiędzy rzędami stosów dla przejść bocznych co najmniej 1,2 m oraz dla przejść głównych co najmniej 2 m.

4. Zabrania się opierania stosów o filary.

5. Odległość stosu od najniższej położonych elementów konstrukcji dachu lub stropu powinna wynosić co najmniej 2 m.

6. Stosy o wysokości powyżej 1,5 m powinny być wzmocniane podłużnymi i poprzecznymi przekładkami z desek. Przekładki powinny być układane nie rzadziej niż co piątą warstwę worków.

7. Ogólny ciężar nasion w workach ułożonych w jednym stosie nie powinien przekraczać 300 t.

§ 21. 1. Włazy do komór silosowych powinny być zabezpieczone rusztami ochronnymi, osadzonymi w ramie stalowej, zamykanymi na zamek lub kłódkę. Na poziomiej podłogi włazy powinny być przykryte blachą żłobkowaną.

2. W razie konieczności pozostawienia wjazdów otwartych, powinny one być zabezpieczone ogrodzeniem przenośnym.

§ 22. W razie konieczności wejścia pracownika do komory silosowej należy przestrzegać następujących warunków:

- 1) przed wejściem do wnętrza komora powinna być dostatecznie przewietrzona,
- 2) przed wejściem do wnętrza napęd przenośnika zasilającego komorę w nasiona powinien być wyłączony oraz powinna być zamknięta zasuwa przy zasypie do tego przenośnika,
- 3) pracownik może być opuszczony do komory tylko za pomocą specjalnej wciągarki osobowej, posiadającej hamulec ręczny i zapadkę pozwalającą na zatrzymanie wciągarki w dowolnym momencie. Liny i wciągarki powinny być okresowo badane. Wciągarka powinna odpowiadać przepisom dozoru technicznego,
- 4) pracownik w czasie pracy w komorze nie może opuszczać siodełka wciągarki,
- 5) wewnątrz komory można posługiwać się tylko lampami przenośnymi z oprawą hermetyczną, zabezpieczoną siatką przed uszkodzeniami mechanicznymi,
- 6) prace wewnątrz komory mogą być wykonywane tylko na polecenie kierownika zakładu lub osoby przez niego upoważnionej,
- 7) prace wewnątrz komory muszą być nadzorowane przez kierownika zakładu lub przez osobę przez niego wyznaczoną.

§ 23. Dezynfekcja i dezynsekcja gazowa silosów może być dokonywana tylko przez pracowników, którzy zostali w tym zakresie specjalnie przeszkoleni.

§ 24. Oczyszczanie worków opróżnionych z nasion powinno odbywać się mechanicznie w specjalnie do tego celu wydzielonym pomieszczeniu.

§ 25. Pył osiadający w magazynach podłogowych na ścianach, podłodze, suficie i urządzeniach technicznych powinien być dostatecznie często usuwany mechanicznie.

Rozdział 3.

Oddziały produkcyjne.

1) Tłocznia.

§ 26. Kanały mieszczące przenośniki oraz studzienki kontrolne powinny posiadać wymiary umożliwiające łatwy dostęp w celu ich oczyszczenia i wentylowania.

§ 27. Podnoszenie elementów maszyn i urządzeń, których waga przekracza 50 kg, powinno odbywać się za pomocą urządzeń mechanicznych.

§ 28. Przenośniki powinny pracować w elektrycznym układzie zablokowanym w taki sposób, aby w razie zatrzymania jednego z nich następowało automatyczne unieruchomienie pozostałych.

§ 29. Przed urządzeniami rozdrabniającymi powinny być instalowane oczyszczacze magnetyczne.

§ 30. Zestawy walcowe powinny być zaopatrzone w mechaniczne ścieraki do usuwania nalepów.

§ 31. Górne i dolne drzwiczki maszyn rozdrabniających powinny być zamknięte w czasie ruchu tych maszyn.

§ 32. Zabrania się:

- 1) oczyszczania i remontowania urządzeń rozdrabniających w czasie ruchu,
- 2) zbliżania rąk do szczeliny między walcami lub oczyszczania szczeliny w czasie ruchu za pomocą jakichkolwiek narzędzi,
- 3) przegarniania nasion przez otwór zsyppów lub otwarty wziernik.

§ 33. Próbkki rozdrobnionych nasion powinny być pobierane pod walcami, przy użyciu łopatek specjalnie przeznaczonych do tego celu.

§ 34. Prasy ślimakowe powinny być zaopatrzone w osłony zapobiegające wytryskowi na zewnątrz gorącego oleju.

§ 35. Prasy ślimakowe powinny być uruchamiane kolejno. Jeden pracownik nie powinien uruchamiać jednocześnie więcej niż dwóch pras.

§ 36. W czasie czyszczenia lub kontrolowania cedzideł w ruchu pracownik powinien mieć założone okulary ochronne.

2) Ekstrakcja.

§ 37. Pomieszczenia produkcyjne nie powinny mieścić się w budynkach podpiwniczonych oraz w pomieszczeniach z podłogą położoną poniżej poziomu przyległego terenu.

§ 38. 1. W czasie remontów urządzeń ekstrakcyjnych powinien być stosowany sprzęt pomocniczy, jak np. konstrukcje nośne, pomosty i dźwigi eliminujące prace ciężkie.

2. Konstrukcje nośne i pomosty powinny być rozbieralne, dla umożliwienia ich demontażu bez potrzeby stosowania cięcia lub spawania.

§ 39. Podłogi, poczynając od pierwszego piętra, powinny być wykonane z rusztu lub kratki przynajmniej w 30% powierzchni każdej podłogi.

§ 40. 1. W pomieszczeniach ekstrakcji wentylacja mechaniczna powinna być wyposażona w wentylatory nie iskrzące i silniki przeciwwybuchowe.

2. Otwory wentylacyjne powinny być zabezpieczone siatką Davy'ego.

§ 41. Przy wejściu do pomieszczeń ekstrakcji powinny znajdować się awaryjne wyłączniki z przyciskiem sterującym, umożliwiające unieruchomienie urządzeń mechanicznych w razie awarii.

§ 42. W ekstrakcjach ciągłych powinny być stosowane sprzężenia i blokady napędów, umożliwiające jednoczesne wyłączanie współdziałających urządzeń w razie zatrzymania się jednego z nich.

§ 43. 1. Pojemność zbiorników powinna, w razie niebezpieczeństwa pożaru, zapewnić możliwość umieszczenia całej ilości benzyny z urządzeń ekstrakcyjnych.

2. Spływ benzyny z urządzeń ekstrakcyjnych powinien odbywać się grawitacyjnie.

3. Zbiorniki i przewody rurowe obiegu benzyny powinny być uziemione, a złącza przemoszkowane.

§ 44. Przed wprowadzeniem benzyny do urządzeń ekstrakcji należy upewnić się, czy zachowane są wszystkie wymagania bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

§ 45. Zawartość benzyny nie powinna przekraczać:

- 1) w surowym oleju ekstrakcyjnym — 0,2% wagi oleju,
- 2) w śrucie poekstrakcyjnej — 0,3% wagi śruty.

§ 46. 1. Drobne remonty nie wymagające pracy z otwartym ogniem lub nie stwarzające obawy zaiskrzenia, polegające jedynie na wymianie i montażu części w drodze prostych czynności, jak odkręcanie złączy, składanie i wymianie części itp., mogą być wykonywane w czasie pracy oddziału pod nadzorem majstra zmianowego.

2. Remonty wymagające pracy z otwartym ogniem lub grożące zaiskrzeniem, a dotyczące urządzeń dających się wymontować w czasie ruchu oddziału, powinny być przeprowadzane na zewnątrz pomieszczeń ekstrakcji. Przed przystąpieniem do remontu, wymontowane urządzenia powinny być oczyszczone, przemyte wodą lub ługiem, preparowane i skontrolowane, czy wewnątrz urządzenia zostało dostatecznie oczyszczone z resztek par benzynowych.

3. Prace remontowe wymienione w ust. 2 w pomieszczeniach ekstrakcji mogą być przeprowadzane tylko na polecenie kierownika zakładu lub osoby przez niego upoważnionej.

4. Prace wymienione w ust. 2 powinny być wykonywane według instrukcji remontowej i pod nadzorem kierownika zakładu lub osoby przez niego wyznaczonej.

§ 47. Praca w ekstrakcji powinna być zatrzymana:

- 1) w razie uszkodzenia instalacji elektrycznej,
- 2) w razie rozlania się benzyny lub misceli (roztwór oleju w benzynie) bądź w razie stwierdzenia stężenia par benzyny w powietrzu, przekraczającego dopuszczalne normy,
- 3) przy wprowadzaniu benzyny do urządzeń w razie przekroczenia dopuszczalnej ilości,
- 4) w razie stwierdzenia wadliwej pracy urządzeń,
- 5) w razie wstrzymania dopływu wody chłodzącej,
- 6) w razie wzrostu temperatury lub ciśnienia pary w urządzeniach ekstrakcji ponad normy określone wymaganiami technologicznymi,
- 7) we wszystkich innych wypadkach zagrażających oddziałowi ekstrakcji awarią, pożarem lub wybuchem.

3) Rafineria.

§ 48. Urządzenia służące do suszenia i transportu ziemi bielącej powinny być hermetyczne.

§ 49. Czynności związane z przygotowaniem roztworów wodorotlenku sodu powinny odbywać się mechanicznie.

§ 50. Proces odkwaszania olejów powinien być prowadzony w sposób nie powodujący rozprysków na zewnątrz aparatu.

§ 51. W wykwaszalni mydeł:

- 1) aparaty i zbiorniki powinny być wykonane z materiałów kwasoodpornych,
- 2) kadzie wykwaszalnice powinny być wyposażone w kwasoodporny system wyciągowy, wyprowadzony na zewnątrz budynku,
- 3) zbiorniki namiarowe kwasu siarkowego powinny być hermetyczne oraz posiadać wskaźniki poziomu napełnienia i przelew, kierujący nadmiar kwasu siarkowego do zbiornika magazynowego.

§ 52. 1. Pranie chust filtracyjnych powinno być zmechanizowane.

2. Zabrania się suszenia chust filtracyjnych w oddziałach produkcyjnych.

4) Utwardzalnia.

§ 53. W pomieszczeniu utwardzalni otwory wentylacji naturalnej powinny być umieszczone w najwyższym miejscu pod stropem.

§ 54. Przewody obiegu wodoru powinny być uziemione, a złącza przemostkowane.

§ 55. Wyloty przewodów wodoru na zewnątrz budynku powinny być wyprowadzone w odległości 750 mm od ścian lub dachu budynku, jeżeli usytuowanie tych wylotów w stosunku do ścian lub kalenicy nie wymaga większej odległości, oraz powinny być oddalone co najmniej 2 m od przewodów elektrycznych. Wyloty te powinny być zabezpieczone siatką Davy'ego.

§ 56. Prace remontowe powinny być przeprowadzane zgodnie ze szczegółowo opracowaną instrukcją remontową i pod nadzorem osobistym kierownika oddziału.

§ 57. Przed rozpoczęciem remontu wymagającego spawania i cięcia urządzeń lub prac z otwartym ogniem należy:

- 1) zamknąć zawory i zaślepić przewody odprowadzające wodór z elektrolizerowni,
- 2) przedmuchać wszystkie aparaty i przewody azotem lub parą,
- 3) zbadać, czy po przedmuchiowaniu gaz nie zawiera wodoru, przy czym próbki gazu powinny być pobierane z różnych miejsc aparatury,
- 4) otworzyć włazy i pozostawić aparaty w celu ostygnięcia i całkowitego wywietrzenia na czas nie krótszy niż 24 godziny.

§ 58. Po remontach przed uruchomieniem produkcji należy:

- 1) sprawdzić, czy wszystkie zaślepki zostały usunięte oraz czy zawory działają prawidłowo,
- 2) sprawdzić szczelność aparatów i przewodów sprężonym powietrzem,
- 3) przedmuchać aparaty i przewody azotem lub parą, a następnie wodorem,
- 4) po stwierdzeniu, że wodór znajdujący się w aparaturze nie zawiera domieszek tlenu w ilości powyżej 2%, zamknąć odpowietrzenie i przystąpić do normalnej pracy.

§ 59. 1. Przewody wodorowe prowadzące z elektrolizera do utwardzalni nie powinny przebiegać przez pomieszczenia innych oddziałów.

2. Wylot odprowadzenia gazów i par powinien być wykonany w sposób i w miejscu nie powodującym zagrożenia dla otoczenia.

5) Margarynownia i ceresownia.

§ 60. Pomieszczenia margarynowni, w których znajdują się urządzenia ochładzane amoniakiem lub w których przebiegają przewody amoniakalne ze złączami lub zaworami, powinny mieć dwa czynne wyjścia, położone w przeciwnych krańcach, z drzwiami otwieranymi na zewnątrz.

§ 61. Przy pracach dezynfekcyjnych pracownicy powinni stosować niezbędną odzież ochronną i przedmioty ochrony osobistej, jak rękawice i okulary ochronne, buty gumowe, fartuch ochronny itp.

§ 62. Pasteryzatory nie powinny być otwierane w czasie pracy lub podczas ich podgrzewania i mycia.

§ 63. 1. Wysokość ciśnienia pary doprowadzonej do przewodów aluminiowych powinna być określona w instrukcjach obsługi urządzeń.

2. Podczas parowania nie wolno przebywać w pobliżu złączy i zaworów rurowych.

§ 64. Zabrania się wykonywania jakichkolwiek czynności w czasie ruchu urządzeń produkcyjnych, a w szczególności:

- 1) wewnątrz zbiorników posiadających mieszadła,
- 2) ponad walcami komplektora oraz w części zawierającej ślimaki i noże,
- 3) w pakowarce przy obsłudze podajnika i zespołu formującego i owijającego kostki.

§ 65. W czasie oczyszczania lub remontu pakowarek posiadających dwa wyłączniki powinny być wyłączone oba wyłączniki.

6) Elektrolizerownia.

§ 66. W czasie produkcji wodoru powinno być zapewnione sprawne działanie naturalnej wentylacji pomieszczenia.

§ 67. Posadzka lub podest, na których ustawiony jest elektrolizer, powinny być wyłożone chodnikiem dielektrycznym, utrzymywanym w suchym stanie.

§ 68. W pomieszczeniu elektrolizerów powinien znajdować się wyłącznik prądu stałego.

§ 69. Na elektrolizerze powinna być umieszczona tablica z napisem: „Nie dotykać. Urządzenia elektryczne.”

§ 70. Zabrania się dotykania elektrolizera znajdującego się pod napięciem.

§ 71. 1. W elektrolizerach ciśnienie gazów nie powinno przekraczać dopuszczalnego ciśnienia dla danego typu elektrolizera. W razie stwierdzenia wyższego ciśnienia należy baterię wyłączyć z sieci gazowej i usunąć przyczyny powstania nadmiernego ciśnienia.

2. W razie stwierdzenia nieprawidłowości pracy elektrolizera należy bezzwłocznie wyłączyć doprowadzenie prądu.

§ 72. W elektrolizerach powinien być utrzymywany poziom ługu na oznaczonej wysokości.

§ 73. 1. Zawartość wodoru w tlenie lub tlenu w wodrze nie powinna przekraczać 2%.

2. Do kontroli czystości gazów powinny być stosowane analizatory o ciągłym działaniu, sygnalizujące nadmierne zanieczyszczenie gazów.

§ 74. Wylot przewodu, którym odprowadza się wodór w powietrze, powinien wystawać ponad dach 750 mm, jeżeli usytuowanie tego wylotu w stosunku do kalenicy nie wymaga zastosowania większej wysokości, i powinien znajdo-

wać się w odległości nie mniejszej niż 2 m od przewodów elektrycznych. Wylot ten powinien być zabezpieczony siatką Davy'ego.

§ 75. Przed napełnieniem ługiem powinna być sprawdzona szczelność elektrolizera.

§ 76. W razie postoju elektrolizera, trwającego dłużej niż 24 godziny, należy:

- 1) przedmuchać elektrolizer azotem,
- 2) sprawdzić, czy nie pozostawiono na baterii i w kanałach szynowych przedmiotów metalowych, które mogłyby spowodować zwarcie, oraz czy elektrolizer i kanały szynowe są czyste i suche.

§ 77. 1. W czasie pracy elektrolizera zabrania się mycia baterii i dokonywania remontów.

2. Naloty węglanów na zewnątrz cel elektrolizera powinny być usuwane przy wyłączonym prądzie.

§ 78. Przed przystąpieniem do remontu elektrolizera bateria powinna być opróżniona z ługu, przedmuchana azotem i przemyta wodą.

7) Zbiorniki wodoru i tlenu.

§ 79. Zbiorniki powinny mieć pomosty kontrolne, zabezpieczone barierą ochronną, oraz stałe schody metalowe prowadzące na pomosty.

§ 80. Zamknięcia wodne zbiorników powinny być zabezpieczone przed zamarzaniem.

§ 81. Zbiorniki powinny być malowane na kolor jasny, w celu przeciwdziałania nadmiernemu ich nagrzewaniu w okresie letnim.

§ 82. Zbiorniki powinny być zaopatrzone w skalę pomiarową, wskazującą ilość gazu w zbiorniku, oraz w urządzenia automatycznej regulacji napełniania zbiornika.

§ 83. 1. Wejście na kopułę zbiornika jest dozwolone jedynie przy najniższym poziomie dzwonu.

2. W razie konieczności wejścia na kopułę w innym położeniu dzwonu niż wymienione w ust. 1, pracownik wchodzący na kopułę powinien być zabezpieczony pasem bezpieczeństwa i liną.

§ 84. Szczelność zbiorników powinna być sprawdzana w odstępach jednorocznych oraz każdorazowo po remoncie.

§ 85. Prace związane z czyszczeniem i remontem zbiorników mogą być dokonywane tylko na polecenie kierownika zakładu lub osoby przez niego upoważnionej.

§ 86. 1. W celu zapobieżenia tworzeniu się mieszanek wybuchowej, zbiornik wodorowy powinien być każdorazowo przed napełnieniem i po opróżnieniu przedmuchany azotem.

2. Zabrania się wykonywania prac wewnątrz zbiornika wodorowego do czasu należytego jego wywietrzenia i stwierdzenia, iż zawartość wodoru w powietrzu znajdującym się w zbiorniku nie przekracza 1%.

3. Sposób pobierania próbek gazu znajdującego się w zbiorniku wodorowym powinien być ustalony przez zakład oddzielnie dla każdego zbiornika.

§ 87. W czasie spawania wewnątrz zbiorników powinny być przestrzegane przepisy bezpieczeństwa, obowiązujące przy pracach w obecności związków ołowiu.

8) Tlenownia.

§ 88. W tlenowniach powinny być przestrzegane przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące przy użytkowaniu butli z gazami sprężonymi oraz instrukcja technologiczna obowiązująca przy produkcji tlenu.

§ 89. 1. Napełnianie butli powinno odbywać się w dwóch kabinach, oddzielonych od siebie przegrodą z materiałów niepalnych, doprowadzoną do stropu.

2. Kabinę powinny być od góry otwarte i odizolowane od reszty pomieszczenia ścianą ekranową.

§ 90. Prace związane z napełnianiem butli tlenem powinny odbywać się zgodnie z opracowaną instrukcją.

§ 91. W pomieszczeniu tlenowni zabrania się palenia tytoniu, używania płomienia otwartego i przechowywania materiałów łatwopalnych, a w szczególności tuszczów, smarów itp.

§ 92. 1. W pomieszczeniu napełniania butli tlenem powinna być zainstalowana umywalka z doprowadzeniem bieżącej ciepłej i zimnej wody.

2. Przed przystąpieniem do obsługi urządzeń tlenowych w napełnialni butli pracownik obowiązany jest umyć ręce.

§ 93. 1. Butli tlenowych nie wolno smarować ani zanieczyszczać smarem, tuszczem lub innymi substancjami zapalającymi się w zetknięciu z tlenem.

2. Nie wolno wykonywać żadnych prac w ubraniach zatłuszczonych oraz dotykać butli tlenowych zatłuszczonymi rękami, szmatami i narzędziami.

§ 94. Zabrania się napełniania tlenem butli przeznaczonych do innych gazów.

§ 95. Do instalacji butli tlenowych zabrania się stosowania uszczeltek pochodzenia organicznego, z wyjątkiem fibry czerwonej.

§ 96. Sprężarki do tlenu powinny być smarowane wodą destylowaną.

§ 97. Prace przy transporcie butli powinny odbywać się zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministrów Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia z dnia 15 maja 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu butli z gazami sprężonymi, skroplonymi i rozpuszczonymi pod ciśnieniem (Dz. U. Nr 29, poz. 115).

9) Katalizatorownia.

§ 98. Wylot odprowadzenia gazów i par katalizatora niklowego powinien być wykonany w sposób i w miejscu nie powodującym zagrożenia dla otoczenia.

§ 99. 1. Urządzenia, armatura i przewody znajdujące się w katalizatorowni powinny być hermetyczne.

2. Reaktory służące do rozpuszczania niklu kwasami mineralnymi powinny mieć wyciągi wentylacyjne o regulowanej sile aspiracji, wyprowadzone na zewnątrz budynku.

§ 100. Transport materiałów szkodliwych dla zdrowia, jak kwas azotowy, kwas mrówkowy i inne, powinien odbywać się w urządzeniach hermetycznych.

§ 101. Reaktor mrówczanu niklu powinien być izolowany w sposób zabezpieczający obsługę przed oparzeniem.

§ 102. Temperatura katalizatora niklowego wlewanego na tace nie powinna być wyższa niż 60° C.

§ 103. 1. Zabrania się pracownikom spożywania posiłków i picia napojów w pomieszczeniach katalizatorowni.

2. W katalizatorowni powinna znajdować się umywalka z doprowadzeniem bieżącej ciepłej i zimnej wody.

10) Rozlewnia oleju.

§ 104. Mycie i suszenie butelek powinno odbywać się w pomieszczeniu wydzielonym.

§ 105. 1. Transport butelek próżnych i butelek z olejem powinien być zmechanizowany.

2. Wysokość ładunku skrzynek z butelkami oleju, przewożonych wózkami, nie powinna przekraczać 1,5 m.

§ 106. 1. Do przenoszenia stłuczki powinny być używane pojemniki metalowe.

2. Stłuczka powinna być stale usuwana z podłogi.

§ 107. W nowo budowanych i przebudowywanych zakładach powinny być instalowane myjnie mechaniczne.

§ 108. 1. Przy myciu butelek i balonów pracownicy powinni być zaopatrzeni w rękawice, fartuchy i obuwie ochronne.

2. Przy stosowaniu do mycia środków chemicznych pracownicy powinni mieć założone okulary ochronne.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

§ 109. 1. Tekst rozporządzenia lub odpowiednie wyciągi z niego powinny być wywieszane w pomieszczeniach zakładu.

2. Zakład obowiązany jest opracować w terminie 6 miesięcy od daty ogłoszenia rozporządzenia szczegółowe instrukcje przewidziane w § 56, § 63, § 86 ust. 3 i § 90, dostosowane do rodzaju i warunków pracy zakładu.

§ 110. 1. Instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy powinny w miarę możliwości stanowić część składową instrukcji obsługi urządzeń.

2. Instrukcje powinny być wywieszane w oszklonych ramkach na widocznym miejscu przy stanowiskach roboczych.

§ 111. Dla zakładów istniejących w dniu wejścia w życie rozporządzenia odracza się stosowanie następujących przepisów:

1) na okres jednego roku: § 3 i § 7,

2) na okres 4 lat: § 73 ust. 2 i § 82 w zakresie wyposażenia zbiorników w urządzenia automatycznej regulacji napełniania.

§ 112. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu Spożywczego i Skupu: *F. Piśula*

75

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 8 marca 1966 r.

w sprawie uczestnictwa Jamajki w Konwencji o szelfie kontynentalnym i Konwencji o morzu pełnym, sporządzonych w Genewie dnia 29 kwietnia 1958 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z art. 10 Konwencji o szelfie kontynentalnym, sporządzonej w Genewie dnia 29 kwietnia 1958 r. (Dz. U. z 1964 r. Nr 28, poz. 179), został złożony dnia 8 października 1965 r. Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dokument przystąpienia Jamajki do powyższej konwencji.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, że notą z dnia 8 października 1965 r. Rząd Jamajki zakomunikował Sekre-

tarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, iż uważa się za związany, dokonaną przez Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii, ratyfikacją Konwencji o morzu pełnym, sporządzonej w Genewie dnia 29 kwietnia 1958 r. (Dz. U. z 1963 r. Nr 33, poz. 187) i stosowanej na terytorium Jamajki przed uzyskaniem przez nią niepodległości.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *J. Winiewicz*

76

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 9 marca 1966 r.

w sprawie przystąpienia Węgierskiej Republiki Ludowej do Konwencji dotyczącej procedury cywilnej, sporządzonej w Hadze dnia 1 marca 1954 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z art. 31 Konwencji dotyczącej procedury cywilnej, sporządzonej w Hadze dnia 1 marca 1954 r. (Dz. U. z 1963 r. Nr 17, poz. 90), rząd Węgierskiej Republiki Ludowej złożył rządowi Holandii, jako depozytariuszowi powyższej konwencji, dokument przystąpienia do wymienionej konwencji. Wobec braku zastrze-

żeń ze strony państw sygnatariuszy konwencji, przystąpienie Węgierskiej Republiki Ludowej zostało zarejestrowane pod datą 21 grudnia 1965 r. i nabrało mocy obowiązującej, zgodnie z art. 28 konwencji, dnia 18 lutego 1966 r.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *J. Winiewicz*